

Юным чытачам

Часта можна пачуць: маўляў, мала цяпер наведваюць дзіцячыя бібліятэкі, мала чытаюць... Аказваецца, не! Гэта яскрава прадэманстравана Тыздзень дзіцячай і юнацкай кнігі, які ў сталіцы ладзілі Цэнтралізаваная сістэма дзіцячых бібліятэк г. Мінска сумесна з Мінскім гарадскім аддзяленнем Саюза пісьменнікаў Беларусі.

Цягам тыдня прайшоў шмат адметных сустрэч.
— Сваю творчасць прадставілі амаль 40 пісьменнікаў, — распавяла дырэктар ЦСДБ г. Мінска Таццяна Швед. — Сярод іх — Уладзімір Магзо, Мікола Чарняўскі, Яна Явіч, Іна Фралова ды іншыя. Праводзіліся і тэматычныя выстаўкі, прысвечаныя дзіцячай літаратуры. У святочных імпрэзах актыўна ўдзельнічаў ляльчыны тэатр «Пацешка» пры дзіцячай бібліятэцы № 6 імя Васіля Віткі.

У дзіцячыя кніжніцы нярэдка прыходзяць цэлымі сем'ямі. Аж 18 сем'яў атрымалі ўзнагароды падчас урачыстай цырымоніі ў Цэнтральнай гарадской дзіцячай бібліятэцы імя М. Астроўскага як самыя чытаючыя!

— Калі быў школьнікам, на маю малую радзіму, у Зэльву, прыязджалі Алег Лойка, Уладзімір Паўлаў, Аляксей Карпюк, — узгадвае старшыня секцыі дзіцячай літаратуры Саюза пісьменнікаў Беларусі Уладзімір Магзо. — Як жа нам, выскавай дзятве, было цікава сустрэцца з жывымі пісьменнікамі, паслухаць іх расповеды! Сёння ж мала хто з юных чытачоў ведае літаратараў-сучаснікаў, бо ў школе найперш праходзяць творчасць класікаў — Янка Купалы, Якуба Коласа, Максіма Танка... На маю думку, Тыздзень дзіцячай кнігі якраз і скіраваны на тое, каб пазнаёміць школьнікаў з сучаснай айчынай літаратурай, прадставіць ім беларускую аўтарскую кнігу.

Мабыць, тады вучні пачнуць больш уважліва ставіцца да творчых набыткаў цяперашняга пісьменніцкага пакалення?

Анжэла ПРАЖАН

З гумарам па жыцці

Сёння, у Міжнародны дзень гумару, усміхнуцца і пажартаваць запрашае Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа. Тут а 16-й гадыне адбудзецца ўрачыстае адкрыццё выстаўкі мастака-карыкатурыста Анатоля Гармазы «Простыя рэчы».

Анатоль Гармаза доўгі час працаваў галоўным мастаком часопіса «Вожык», быў шэф-рэдактарам газеты «Пікнік». Аформіў шмат кніг беларускіх аўтараў, школьных падручнікаў, дзіцячых выданняў. Анатоля Іванавіча ведаюць не толькі як таленавітага карыкатурыста, але і як выдаўца: сёння ён з'яўляецца дырэктарам ААТ «Рэдакцыя газеты Шапакля», выданы і яго папулярныя не толькі ў нашай краіне, але і за яе межамі.

Госці ўстанова ўбачаць лепшыя малюнкі мастака за апошнія некалькі год, у тым ліку сяброўскія шаржы і некаторыя карыкатуры з новай кнігі «Простыя рэчы», якая пабачыла свет напрыканцы мінулага года. Як адзначае Анатоль Гармаза, галоўнае ў творчасці карыкатурыста — смех. Таму ўсе яго работы напоўнены выразнасцю, шчырым і лагодным гумарам.

У адкрыццё выстаўкі возьмуць удзел вядомыя мастакі-карыкатурысты Мікола Гіргель і Сяргей Волкаў, паэт-песеннік Алег Жукаў, заслужаная артыстка Беларусі Надзея Мікуліч і спявачка Таццяна Шатэрнік. Супрацоўнікі ўстановы падрыхтавалі шмат сюрпрызаў і цікавостак: пазітыўны настрой забяспечаны!

Ганна ПАЛЯКОВА

У пісьменніцкім асяродку

Памяць. Прыгажосць. Паэзія

Навукова-практычная канферэнцыя, адным з найважнейшых аспектаў якой сталі даследаванні, прысвечаныя жыццю і творчасці Аляксея Пысіна, прайшла ў Магілёўскай абласной бібліятэцы імя У. І. Леніна. Пра гэта рэдакцыя «ЛіМа» паведамляе загадчык аддзела беларускай і краязнаўчай літаратуры Магілёўскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна Тамара Калініна. У канферэнцыі ўзялі ўдзел выкладчыкі і студэнты Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. А. Куляшова, Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя М. Танка, пісьменнікі, супрацоўнікі бібліятэк Магілёўшчыны, члены літаб'яднання «Ветэран». Так, цікавае выклікала даследаванне «Радавы вайны» Аляксея Пысіна, у якім сябар СПБ Мікалай Барысенка прыводзіць невідомыя факты з ваеннай біяграфіі паэта. Удзельнікі канферэнцыі прапанавалі

ініцыяваць перавыданне твораў Аляксея Пысіна.

Падчас Мінскіх паэтычных чытанняў, гэтым разам прымеркаваных да Сусветнага дня паэзіі, сталічныя паэты сустрэліся з прыхільнікамі прыгожага слова ў Цэнтральнай мінскай гарадской бібліятэцы імя Я. Купалы. Адкрыў імпрэзу лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі Уладзімір Карызна. Новую нізку лірычных твораў прачытаў Навум Галыпяровіч. А Валяціна Паліканіна прадставіла пераклад свайго верша на беларускую мову, выкананы паэтам Міколам Шабоўічам. Пасля паэтычнай прамовы Зоі Падліпскай публіка пачула ў аўтарскім выкананні лірыку Аліны Легаставай, Алены Свечнікавай ды Іны Фраловай.

Сябар Брэсцкага абласнога аддзялення СПБ Уладзімір Сітуха пакінуў свет у росквіце творчых сіл. Прэзентацыя яго пасмя-

ротнага зборніка «Служым закону, народу, Айчыне / Рака часу» прайшла ў музеі УУС аблвыканкама. Кніга выйшла пры садзейнічанні ўпраўлення ўнутраных спраў Брэсцкага аблвыканкама, абласнога савета ветэранаў органаў унутраных спраў і ўнутраных войскаў МУС, Брэсцкай абласной газеты «Заря». Яна прымеркавана да 100-годдзя міліцыі, якое будзе адзначацца ў наступным годзе. Падчас імпрэзы вершы Уладзіміра Сітухі прагучалі ў выкананні вучняў брэсцкай СШ № 8 імя Героя Беларусі У. М. Карвата. Успамінамі пра пісьменніка падзяліліся старшыня Брэсцкага абласнога аддзялення СПБ Анатоль Крайдзіц, намеснік начальніка УУС аблвыканкама Аляксандр Кавалевіч, дырэктар выдавецтва «Альтэрнатыва» Лілія Уццокова ды іншыя. Родным Уладзіміра Сітухі былі ўручаны першыя экзэмпляры новага зборніка.

Дзіна ДОЛЬСКАЯ

Мінскае гарадское аддзяленне СПБ запрашае:

1 красавіка — на свята кнігі ў межах Тыздзя дзіцячай літаратуры ў дзіцячую бібліятэку № 4 (вул. Жукоўскага, 9/1). Пачатак а 12-й гадзіне.

4 красавіка — у Школу юнага празаіка пры Мінскім гарадскім аддзяленні СПБ (вул. Фрунзэ, 5-310). Пачатак а 15-й гадзіне.

4 красавіка — на творчую сустрэчу з паэтэсай Алінай Легаставай у публічную бібліятэку № 3 (вул. Сяліцкага, 103). Пачатак а 15-й гадзіне.

5 красавіка — на ўрачыстае надзяждзенне вынікаў літаратурнага конкурсу сярод студэнтаў Белдзяржуніверсітэта «Славянскі калейдаскоп» у вялікую залу Дома Масквы (вул. Камуністычная, 86). Пачатак а 15-й гадзіне.

5 красавіка — на свята гумару «Беларусы жартуюць» у публічную бібліятэку № 7 (вул. Пляханава, 97/4). Пачатак а 17-й гадзіне.

6 красавіка — на літаратурна-мастацкую імпрэзу, прысвечаную адкрыццю выстаўкі фотамастака Міхаіла Крыжановіча «Міхал Асініскі: аднаўленне памяці» ў Цэнтральную гарадскую бібліятэку імя Я. Купалы. Пачатак а 15-й гадзіне.

6 красавіка — у Мінскую абласную бібліятэку імя А. С. Пушкіна на прэзентацыю кнігі паэтэсы Ганны Васільевы «Месяц хрызантэм». Пачатак а 18-й гадзіне.

7 красавіка — на літаратурнае свята-насвячэнне ў пісьменнікі з уручэннем членскіх білетаў новым сябрам Саюза пісьменнікаў Беларусі. Імпрэза пройдзе ў музеі Якуба Коласа (пр. Незалежнасці, 66а). Пачатак а 16-й гадзіне.

8 красавіка — на юбілейны творчы вечар паэта і перакладчыка Хізіры Асадулаева ў вялікую залу Дома Масквы (вул. Камуністычная, 86). Пачатак а 18-й гадзіне.

Віцебскае абласное аддзяленне СПБ запрашае:

5 красавіка — на сустрэчу віцебскіх паэтаў з чытачамі, якая пройдзе ў Віцебскай гарадской бібліятэцы імя Л. Талстога (вул. Герцава, 29). Пачатак у 11.00.

7 красавіка — на творчую сустрэчу з пісьменніцай Тамарай Красновай-Гусачэнка ў Аршанскі музей імя У. С. Караткевіча (г. Орша, вул. Леніна, 26). Пачатак а 12-й гадзіне.

Гомельскае абласное аддзяленне СПБ запрашае:

5 красавіка — на вечар «Экстракт быцця. Алхімія творчасці Любові Аляксандравай» у межах літаратурнай гасціўні маладых аўтараў Гомеля «31 мерыдыян». Імпрэза адбудзецца ў Цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя А. І. Герцава (вул. Савецкая, 26). Пачатак а 16-й гадзіне.

Штрыхі

У еўрапейскім стылі

Упершыню я пабываў у Паставах разам з сябрамі з наваполацкага літаб'яднання «Крыніцы». Запрасіў нас туды першы сакратар райкама камсамла Генадзь Кулажанка. Тое, што ён выдатна разбіраецца ў літаратуры, волна і нязмушана размаўляе па-беларуску, уражвала не менш, чым мясцовыя славуціцы, якія паказваў нам гасцінны гаспадар.

Сталічны жыхар ад нараджэння, сын вядомага навукоўца свядома выбраў Пастаўшчыну месцам сваёй працы, жадаючы быць бліжэй да глыбінкі, прынесці карысць у беларускіх справах, у выхаванні ў маладых людзей любові да Радзімы. Калі ўлічыць, што гэта былі васьмідзясятныя гады мінулага стагоддзя, такая пазіцыя камсамольскага лідара выклікала і здзіўленне, і павагу. Дарэчы, паэзій Генадзь Кулажанка паехаў па накіраванні ЦК ВЛКСМ у Афганістан і загінуў падчас адной з камандзіровак па краіне.

Памятаю, як ён даводзіў нам, што Паставы зусім не мялінка, не правіняцкі ў духоўным плане, што, калі ў другой палове XVIII стагоддзя Паставы перайшлі ў валоданне Тызенгаўзаў, з ініцыятывы Антонія Тызенгаўза тут пачалі працаваць фабрыкі, некалькі млыноў, гарбарня. Ён істотна змяніў архітэктурную месца, далучыўшы да справы італьянскага архітэктара Джузепе Сака.

На паўднёвай ускраіне Паставаў, на левым беразе Мядзелкі, быў узведзены палац, на ўсход ад якога разбілі пейзажны парк. На рынку ўтварыўся ансамбль з мураваных дамоў рамеснікаў, лекара, аўстэрыі, гандлёвых радоў. У мястэчку дзейнічала тэатральная школа Тызенгаўза, перавезеная з Гародні. Тады пра гэта мала хто гаварыў, бо па тых часах Тызенгаўзы лічыліся эксплуатаатарамі працоўнага народу, польскімі феодаламі, хаця плошча, якую ўпрыгожыў вялікі помнік Леніна, уражвала адметнасцю, ды і мураваныя дамкі Тызенгаўза вакол яе надавалі райцэнтру еўрапейскі выгляд.

З Паставамі быў звязаны і выпадак з майго жыцця, калі, ужо будучы ўласным карэспандэнтам рэспубліканскага радыё, згадзіўся на прапанову калег з Віцебска паехаць па рэпартаж. Яны запэўнівалі, што да вечара вярнуся дадому, тым больш да мяне павінны былі прыйсці госці — святкаваць дзень нараджэння. Як на грэх, наша машына ў Паставах не завязалася, на грамадскі транспарт я не паспеў, і госці святкавалі мой дзень нараджэння без мяне...

Потым журналістыка пуцявіны яшчэ неаднойчы прыводзілі мяне ў Паставы. Памятаю свой рэпартаж з першага фестывалю «Звіняць цымбалы і гармонікі» ад інтэрв'ю з яго арганізатарам Тадэушам Стружэцкім. Потым і самому ў якасці ўдзельніка давялося быцьца на гэтым унікальным свяце народнага мастацтва. Фестываль штогод збірае ў Паставах дзясяткі самабытных калектываў і сотні арыгінальных выканаўцаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы, Латвіі, Эстоніі... Выступаюць на яго сцэне і вядучыя прафесійныя калектывы краіны — Нацыянальны акадэмічны аркестр імя Жыновіча і Нацыянальны народны хор імя Цітовіча.

А перад мастацкай школай, якой прысвоена імя Антонія Тызенгаўза, устаноўлены скульптуры — работы студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў — як сімвалы музыкі і творчасці.

Палац Тызенгаўза ў Паставах — помнік архітэктурнай другой паловы XVIII ст. Пачаў будаўніцтва Антоній Тызенгаўз, а скончыў яго пляменнік Канстанцін. У палацы размяшчаўся арыгінальны музей, карцінная калекцыя, у якой былі палотны Рубенса, Дзюрэра. Сёння тут поўным ходам ідзе рэстаўрацыя, на якую выдзелены сродкі з Еўрапейскага саюза. Бальніца пераедзе ў іншае памяшканне, а палац ператворыцца ў музей. Адзін з каардынатараў праекта — намеснік старшыні райвыканкама Юрый Кісялёў. Гледзячы на яго, усмяінаю Генадзь Кулажанку — яны падобныя веданнем гісторыі, любоўю да беларускай мовы, культуры.

Для мяне Паставы — і гасцінная хата паэта, краязнаўцы, педагога Ігара Пракаповіча. Я прывозіў сюды сяброў-пісьменнікаў, і мы слухалі дасціпныя аповеды Ігара пра родны край, заўсёды напоўненыя сакавітым гумарам, цікавымі фактамі.

У Ігара шмат сяброў і аднадумцаў і ў сваім горадзе — сярод бібліятэкараў, настаўнікаў, мясцовай інтэлігенцыі.

Не, Паставы — не проста райцэнтр. Тут ёсць што паказаць і пра што распавесці ўсім, хто наведвае гэты маляўнічы куток Бацькаўшчыны.

Навум ГАЛЫПЯРОВІЧ